

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЛОВ'ЯНСЬКИЙ КОНГРЕС ПЯТОЮ КОЛОНОЮ

Вашингтон, 25 квітня. — Комітет неамериканських діячів палати репрезентантів переслухав при закритих дверях свідків про діяльність Американського Слов'янського Конгресу, зорганізованого в початках другої світової війни. Суддя Блер Ф. Гунтер з Питебурга, який був першим передсідником цього конгресу в рр. 1942-44, як один зі свідків перед комісією заявив, що Американський Слов'янський Конгрес є сьогодні „найнебезпечнішою п'ятою колоною, яка веде акцію серед слов'янського населення“ і що „його ціллю є спонукати мільйони слов'янських американців до підвальної діяльності в основних американських промислових підприємствах на те, щоб зпаралелювати апарат країни оборони. Щодня виявляються свіжі докази, що його діяльність стоїть під контролем Москви“.

БІД ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ВНЕСЕНО В КОНГРЕСОВІХ ПАЛАТАХ

Вашингтон. — Десять постійних підтримувачів уряду зголосили в обох конгресових палатах законопроект про суспільне здоров'я, як його застосував був кількома наворотами президент Труман. Бил обіймає обов'язкове забезпечення здоров'я, а його передає негайно сенатській комісії праці й прилюдного добробуту. У палаті репрезентантів білом займається комісія міжстайтової чужинної торгівлі. Проект передбачує оплату на три відсотки від робітничої платні а оплату мають платити по половині як самі робітники так і підприємці. Їм мали б стягати від осіб, які мають найменше \$4,800, доходу річно. Найбільша оплата вносилася б \$72 річно. Федеральний уряд мав би доплачувати найвище по півтора відсотка до робітничих платень впродовж 1954 року, а по одному відсотку після, аж до року 1957. Медична опіка обіймала б не тільки самого робітника, але й його родину.

До Американського Слов'янського Конгресу приналежало на початках війни великі слов'янські організації ніби для патріотичної діяльності й підтримки воєнних зусиль уряду. Зпоміж українців пішли туди тільки одиниці з крайніми лініями поглядами, а їх імена були поміщені на листі членів. Довгий час на чолі Конгресу стояв Леон Крижич, який їздив на конференцію до Москви, а після того вислав іменем Конгресу різні комунікації до преси.

СУДДА ПЕРЕРВАВ РОЗПРАВУ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ ПРОТИ НАПАДІВ ОБОРОНИ

Нью Йорк. — Під час судової розправи проти провідних комуністів, обвинувачених в навчанні, як насильно скинути американський уряд, прийшло до гострої вини слів між обома сторонами підсудних і передсідником розправи, суддею Гаралдом Р. Медісо. Суддя кілька раз звертав увагу обох сторін, щоб вони не ставили внесків на відчитування під час розправи творів Маркса й інших теоретиків комунізму, бо тоді суд переміниться на процес проти авторів і ідей. Однак адвокат Стечел і підсудний Денніс не звертали уваги на упоминання судді й виступали промови з домаганням пересудувати книжки та допустити до пересудування підсудних на доказ, що вони поступали так, як сказано в книжках. Суддя Медісо не міг довше витримати. Не хотів наложити кари на адвокатів та підсудних за непослух судові, бо це могло б стати притокою до неадекватного процесу („містрайф“). Тому він перервав розправу на п'ять хвилин для оспокоення нервів вийшов з зали. Після повороту судді оборонці залишили свої внески, а звідси до перехресного пересудування свідка. У п'ятницю минулого тижня урядовий свідок зізнав, що ко-

ЗДВИГ НАРОДУ ПО УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ

Великдень за українським календарем в околиці Нью Йорку дав приток до виявів солідарності українсько-американського світу всіх вітків.

По Воскресній Утрени і Богослужбі, відправленій у деяких церквах як не в півночі, то раннім ранком, народ висипав сотнями на вулиці й церковні площі. Сьома вулиця в Нью Йорку заройлася тисячами народу наче на час гагілок на Україні, а серед згину нові іммігранти со скитальцями були осередком розмов. Сердешній настрій панував теж при обговоренні найближчої маніфестації з нагоди Свята Лояльності, заповіданої в Нью Йорку на суботу 30 квітня. На пригадку про цю парад роздавано сотні листівок та припинено відзнаки, з яких дохід піде на покриття коштів свята. — з інших околиць наспіли теж вісті про подібний настрій.

ПРОКУРАТОР В НАЦІСТИВСЬКИМ ПРОЦЕСІ НЕ ПРИЙМАЄ ПОЛЬСЬКОЇ МЕДАЛІ

Гартфорд, Конн. — Адвокат Тамес Е. Дод., який був діяльним як прокуратор в процесі проти нацистських воєнних злочинців на суді в Нью-Йорку, не прийняв медалі, присланої йому з Польщі у признанні за його працю. Була це медала „Польонія Ресітута“. Він сказав, що нема різниці між нацистським режимом і теперішнім польським режимом.

муністи заповідали серед робітників наїзд советської армії на Америку через Аляску, щоб зруйнувати промисловість Дітройту, а серед замішаних скинути уряд Злучених Держав.

АМЕРИКА ВІДБУДУЄ ПРОДУКЦІЮ ЗБРОЇ В ЄВРОПІ

Вашингтон, 25 квітня. — Програма адміністрації при орудуванні півтора мільйонними фондами на допомогу Європі обіймає не тільки висилку зброї для західних європейських держав, але теж і відбудову продукції зброї в Західній Європі. Так частина \$1,300,000,000, призначена на підтримку країн з Північно-Атлантичного Договору, піде на сирі матеріали. Вони будуть переслані до Європи на допомогу відбудови фабрик зброї. Така ж частина буде побудована, Злучені Держави хочуть вжити значну частину тих грошей на висилку готових гармат, амуніції, літаків, танків і малих кораблів на допомогу під час першого року діяння програми. Європейські держави мусять подбати самі за такі небоєві предмети, як уніформи, машини до писання й газоліну. — Ціллю такої діяльності є розбудувати оборону до такого ступеня, щоб не допустити до окупації цілого європейського континенту заки ще Америка вступить у війну. Теперішня ситуація така, що російські армії можуть наїхати на кожну країну, на яку вони тільки забажають. Однак проект вана воєнна програма випрацювана так, щоб не перешкоджала діянню Плану Маршала для відбудови Європи.

РОСІЯ Є ЄДИНА КРАЇНА, ЩО МАЄ КЛЮЧ ДО МИРУ

— ВАНДЕНБЕРГ

Нью Йорк. — Сенатор Артур Г. Ванденберг, провідник партії меншини в комісії закордонних відносин, заявив, що Росія є єдина країна в світі, яка має в своїх руках ключ до миру. Злучені Держави завжди мають на оці мирну ціль, однак вони мусять бути готові до оборони кожної хвилини твердив Ванденберг у промові на зібранні Тов. для Памяти Теодора Рузвельта. Він сказав, що в світі є сила, більша ніж атомова бомба, але вона є цілковито в руках советських воєнних. „Далеко більш наслідки викликала б сьогодні заява Советів — підтвердження діями — що Москва змагає до загрозення розлому між Заходом і Сходом; що комунізм готов залишити свої плани для закордонних завоювань і для підвального діяння; що Політбюро є готове до взаємної праці в добрій вірі для створення світу, можливого до співжиття, а в ньому самовизначення мало б бути рішенням про ідеологію кожної нації; і що загальне роззброєння під належною контролею буде на денний порядок надій населення Советського Союзу й інших народів у признанні світі“.

— Він додав, що „навіть заливнення блокади Берліна було б першим свідомим променем на темному небосклоні“. — Після такої загальної заяви сен. Ванденберг заясував цілі закордонної американської політики в шість точок. Потім він заявив, що не буде третьої світової війни, якщо Росія її не почне і що не буде нападу на Росію, якщо Совети не спровокують такого нещастя. Сен. Ванденберг дістав медалю признання від Товариства для Памяти Рузвельта разом з деканом колегії Барнард, Мілісент Кері.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ВІДПОВІДЬ НА ЛІСТА У. Н. СОЮЗУ

У відповідь на листа Головного Уряду У. Н. Союзу з нагоди його річних зборів до президента Трумана та зі задоволенням повної підтримки американської закордонної політики, зокрема щодо рішучого ставлення проти більшовицької агресії, департамент стейту надіслав листа, підписаного шефом відділу публічного зв'язку, М. Р. Т. Картером, в якому стверджується, що „заповнення підтримки Українського Народного Союзу для політики президента Трумана і уряду асоціюється“. В листі далі повідомляється, що заяву УНСОУ переслана з Білого Дому до уваги департаменту стейту.

В ЛІПНІ БУДЕ ВСТАНОВЛЕНА ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКА ДЕРЖАВА

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ І НІМЦІ УЗГІДНИЛИ СПІРНІ ПУНКТИ КОНСТИТУЦІЇ; ГЕН. КЛЕЙ ТВЕРДИТЬ, ЩО СОВЕТИ ВЖЕ НЕ МОЖУТЬ ЗМІНИТИ ПЛАНУ ПОДІЛУ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 26 квітня. Вчора ввечері Західна Німеччина зробила рішальний крок назустріч своїй новій долі. Після майже шістьгодинних дебат парламентарні представники Німеччини та західні військові губернатори узгіднили всі спірні пункти щодо конституції плянованої західно-німецької федеративної держави, остаточно встановлення якої ген. Клей заповіє вже на липень цього року.

Після вчорашніх нарад, американський військовий губернатор Німеччини, ген. Клей, тріумфально заявив, що „розв'язано всі розбіжності між західними окупаційними потугами і німцями та між німцями самими і треба сподіватися, що проект конституції буде прийнятий Парламентарною Радою в дні 15-го травня“. Західно-німецька держава, створена на федеративній базі поодиноких німецьких країн, нараховуватиме около 45 мільйонів мешканців та матиме широке самоуправління в рамках т.зв. окупаційного стану, що дає західним окупційним великодержавам право загальної контролю до часу закінчення мирового договору, до чого буде уповноважений новий уряд Німеччини. Створення західно-німецької держави буде теж остаточно завершеним політичної країни на західній і підсоветській частині, а ген. Клей вчора заповіє, що Совети вже тепер не матимуть сили і можливості відмінити цей розвиток. Погодження дотеперішніх розбіжностей щодо проекту конституції вважається перемогою німецьких лібералів над лівими і правими екстремістами. Ген. Клей зі свого боку вчора заявив, що німці у великій мірі виправдали покладані на них надії і тому він пропонує включити їх в союз західно-європейських країн, що матиме велике значення для припинення комуністичної експансії та може рішально сприяти до загальної стабілізації Європи.

АМЕРИКАНСЬКІ АТОМОВІ БОМБАРДУВАЛЬНИКИ НА ПОГОТОВІ В АНГЛІ

Лондон, 26 квітня. — Тут повідомлено, що в найблищу суботу прилетять до Англії перша група американських супер-фортець, вишколених спеціально в скидуванні атомових бомб. Це дасть Америці можливість скинути атомову бомбу донебезді в Європі і в кожному часі, якщо зайшла така потреба. З кол британської авіації виявили, що до Англії прибуде відома 509-та група „ато м о в и х бомбардувальників“, спеціально технічно забезпечена та зі спеціально вишколеною залогою. Між першоналом цієї групи має бути щонайменше двох офіцерів, що брали участь в історичній атомовій атаці на Гірошиму і Нагасакі в Японії. Група складається з 30 бомбардувальників і вона стаціонаватиме в Англії, як „фронтівій лінії“ Атлантичного пакту.

СОВЕТИ ПРОПОНУЮТЬ ПЕРЕРВУ БЛОКАДИ БЕРЛІНА

Лондон, 26 квітня. (АП) — Советське офіційне агентство ТАСС повідомило сьогодні, що Советський Союз погоджується перервати блокаду Берліна, якщо західні союзники встановлять дату зустрічі міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, на якій була б обговорена справа цілої Німеччини та якщо західні союзники рівночасно перервали свою господарську блокаду советської зони Німеччини, яку встановлено у відповідь на сов. блокаду Берліна. ТАСС твердить, що советський представник в Раді Безпеки, П. А. Малік, закомунікував таке советське становище американському представникові, д-рові Ф. Дже-супові, в дні 21-го березня. В дипломатичних колах Франції стверджують наявність можливості такої чотирьох-державної конференції в справі Німеччини, додаючи, що існуючі суперечності навряд чи можна б на ній розв'язати та чи ця конференція могла б дати будь-які позитивні результати.

ВЖЕ ВИХАЛО ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ 20,000 СКІТАЛЬНИКІВ

Бремсграфен, Німеччина, 26 квітня. — Вчора з цього німецького порту вийхав до Америки черговий транспорт нових іммігрантів з-поміж європейських скітальників на пароплаві „Дженерал Тейлор“. Цим транспортом заокруглено кількість 20,000 нових іммігрантів, що вийхали з цього порту до Америки на підставі ухваленого минулого року закону про допущення до Злучених Держав 205,000 європейських воєнних втікачів та переміщених осіб.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАСТУП В КИТАЮ УСПІШНО ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Шангаї, Китай, 26 квітня. Китайські комуністичні війська проломли на цілому фронті оборонну лінію урядових військ на лінії ріки Янцзе і повільно, хоча натрапляючи на відносно малий опір, продовжують заливати південну частину країни. Столиця Китаю, Нанкінг, вже в руках большевицьких військ, що знайшли цілий ряд дальших місцевостей на південному березі Янцзе, підступили вже на около 40 миль до Шангаю. Напрямок походу большевицьких колон, вказує, що вони думають оточити Шангаї. В самому Шангаї відомий теж з того, що там у великій мірі концентруються закордонні інтереси, зокрема британські й американські. Події в Китаю приковує тепер головну увагу світу.

БОЛЬШЕВИКИ НАПАСУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В НАНКИНГ

Нанкінг, 26 квітня. — До грізного міжнародного випадку з комуністичною атакою на британський порт на річці Янцзе, вчора долучився не менш грізний випадок, як китайські комуністи, зайнявши Нанкінг, вдерлися до дому американського амбасадора Дж. Л. Стюарта, нападуючи його та порушуючи визнану в цілому світі екстериторіальну недоторканість закордонного дипломатичного представництва. В департаменті стейту у Вашингтоні заявили, що амбасадор Стюарт ще перед зайняттям Нанкінгу комуністами одержав доручення приїхати на нараду до Вашингтону. Докищо не відомо, які наслідки матиме большевицька напад на американського амбасадора, хоча американський військовий аташе вже одержав доручення з департаменту стейту гостро заперестувати перед комуністичним командуванням.

БЕВІН ВІДВУВ НАРАДУ З МІНІСТРОМ ОБОРОНИ В СПРАВІ КИТАЮ

Лондон, 26 квітня. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевін, сьогодні відповідалиме в парламенті в справі нападу китайських комуністичних військ на британські воєнні кораблі на річці Янцзе. В тій справі міністер Бевін відвув вчора нараду з міністром оборони. Рівночасно повідомлено, що інші британські воєнні кораблі одержали наказ цілою швидкістю спішити на підкріплення британської флотії на китайських водах.

ЗАКІНЧИЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ В СПРАВІ ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОПИ

Лондон, 26 квітня. — Після одного тижня нарад, вчора закінчилася тут господарська конференція руху європейських федералістів, почесним головою якого є Вінстон Черчилль. В конференції взяли участь представники 21 країни, а на її закінчення передсідник нарад заявив, що учасники зробили дальший прогрес в шуканні спільних шляхів і засобів в змаганні до спільної мети.

ЗНОВУ „МЕРТВА ТОЧКА“ В ПАРАДАХ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Лондон, 26 квітня. — Після двотижневої перерви з огляду на Великодні свята, заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав вчора знову почали свої наради в справі підготовки мирового договору з Австрією, і вже того самого дня знову потрапили у відому „мертву точку“ суперечностей між західними великодержавами та Советським Союзом. Цим разом не могли погодитися щодо советських претенсій до т.зв. німецьких посілоств в Австрії.

КОМУНІСТИЧНИЙ СВІТ ТРІОМФУЄ

Париж, 26 квітня. — Перемаги большевицьких військ в Китаю викликали тріумф в Москві та комуністичних п'ятих колон в інших країнах. Комуністи влаштовують маніфестації та заповідають, що комуністична перемога в Китаю буде теж рішальним кроком до комуністичного завоювання цілого світу.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1898

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Відгомін української демонстрації в Мюнхені

„Кілька тисяч українських дівчат запустилися нещодавно в бурхливу демонстрацію проти союзу Мюнхен, яке декілька називають столицю Ді Пі

з огляду на велике число втікачів, приміщених докрути нього. Американські війська вжили слюзного табу, щоб розпоршити демонстрантів" — так починає свою статтю звітний український журналіст-письменник Вільям Генрі Чемберлін, згадуючи про звітну демонстрацію українців з 10 квітня, передану пресовими агентствами в американських щоденниках.

У статті, поміщеній у Вол Стріт Джорнал, автор згадує про цю подію як про малий інцидент, який однак є символом чогось більшого й поважнішого. Це вказує, що жертвами останньої війни не були самі тільки мільйони вбитих, все одно, чи вони згинували в битвах, чи під час бомбардування або в концетраційних таборах. Одним з найбільш потрясаних залишків війни є незмірне й небувале число людей, які втратили все, за винятком свого життя. Їх приневолено втікати з своїх домів, вони втратили свою власність, свої засоби до життя, навіть свою національну приналежність.

Міжнародна увага вже здавна звернена на отих скитальників, що належать до різних національностей і різних віровизнань. Їх знайдено в Німеччині й Австрії з кінцем війни. Більша частина з них прийшла в Німеччину чи то добровільно чи під примусом на працю в німецьких підприємствах. Однак між ними було велике різноманітність, що привело туди як політичні втікачі перед союзу Мюнхен, так і перед союзу Мюнхен, або не хотіли вертатися до своїх країн, які в міжчасі стали союзу Мюнхен сателітами під комуністичним режимом.

Не зважаючи на тиск влади, щоб вони виїздили до своїх країн, головна частина втікачів, кількість 800,000 осіб, так залишилася на чужині в скитальних таборах. Яка четвертина з них були жиди, а найбільшу державну групу становили поляки. Там є багато латвішів, литовців, естонців, українців і югославців. Є між ними багато союзу Мюнхен громадян, які удають, що вони є всім, тільки не росіянами. Вони часто скриваються під фальшивими паспортами у смертельному страхі, щоб їх не відслано до Союзу Мюнхен. Коли взяти під увагу, що багато скитальників зовсім не зареєструвалися як Ді Пі з різних причин, то треба допустити, що в Європі є більше ніж мільйон людей, вирваних з коренем з своїх домів.

Таку картину зображує Чемберлін на те, щоб звернути увагу світу на небувалу суспільну проблему, до якої належать не тільки німці, яких вигнано насильно з їхньої власної землі, або з країн, у яких вони поселилися. Чемберлін пригадує, що це переселення часто відбувалося серед нещодавніх переселювачів. Подекуди людей вигнали з домів тільки в лахмітті або в нічній білді, навіть серед лютой зими. Серед такого замешання багато людей погинуло і не можна знати, скільки загалою людей впало жертвою такої системи.

Навіть, коли б людей були переселяли більшістю людськими методами, то й це було б ще трагедією, бо ніхто не заплатив би людині втраченого життя. Це є суспільна проблема незвичайного роду. Вона вимагає негайної розважливості. Німеччина не може втримати тих людей, бо там зруйновані житла, оселі, цілі міста. Люди живуть у нужді.

На меншу скало відорветься подібна трагедія в Греції. Там дика, руйнівна тактика партизанів винищує населення в північній околиці.

Однак не тільки в Європі таке діється. Великі маси китайців є в безупинним виселенні й переселенні, втікаючи перед комуністами. Таке саме буває і в Кореї, а подібне положення створилося під час війни за встановлення Держави Ізраїля в Палестині.

Засувавши проблему вирваних з коренем людей і народів, Чемберлін робить її розважливості. Він пригадує, що розважливості тих людей можуть викликати небезпечні наслідки. Можуть виникнути демографи, які на зразок Гітлера обіцяють їм поворот домі, і можуть викликати нову війну. Щоб вимкнути такої небезпеки, треба звернути увагу на великі політичні досі несподівані справи, головні на східну грані Німеччини. Спільна американсько-британська заява в справі східних кордонів Німеччини може прихилити німців до Західних держав і виключити прилучення східної Німеччини до Союзу Мюнхен.

Вже сама така заява ослабить Союзу Мюнхен, бо може їм вбити найважливіший агітаційний аргумент під теперішню пору, на жаль б то Західні альянти були ворогами обидвох німців.

В парі з такою далекосяжною заявою треба ще заохотити приватні установи до гу-

О. Огневич, Шікаго, Іл.

Українська підсоветська молодь

(На основі моїх спостережень у таборі).

Коли в половині 1944 року мене з родиною приїжджали до Європи на працю у фабриці заліза в Ельстерберзі, в Саксонії, застав я там групу робітників-українців зі східної України, москалів, татарів, що працювали там вже більш чим рік. Були це переважно дуже молоді хлопці, віком 15-25, більшість не переступила 20 років. Було декілька старших людей, і кілька сімей, деякі з дітьми. Трудно собі уявити гіршого поміщення, як те, в якому їм спочатку довелось жити. Це „мешкання" — звичайний „старий" гараж, брудний, зимний, санітарні умовини — огидливі. На дерев'яних поверхових ліжках аж кишило від блощиць („клопів") так, що до краю змучених хлопців не мали й спокійного сну. Ці жалкі умовини звернули увагу якогось досить людяного надзирателя і він змусив фабриканта збудувати нові бараки над рікою Ельстерою. Саме коли ми приїхали — робітників перевели туди на дещо кращі умовини життя. І вже натовісць не змінилися. Беззастановно зупа з „колярабі", яка так проїдалася, що за кусник бараболі в ній — дослівно хлопці билися. Лише помисловість і зарплатність і трохи заробити додатковою працею у селян в неділю, помагали цим людям вдержатися при житті.

Ми, як робітники з т. з. Генеральної губернії, мали дещо кращі харчеві умовини, але спільна праця й прикраси невеличкого положення нас скоро зблизили і всі ці „східняки" набрали до нас повного довіри, бо бачили, що ми зі своїм знанням німецької мови ширі їм помагали, а не шкодили їм, як це робили попередні державні „східняки", яких німці добирали на початку потігнення тих людей можуть викликати небезпечні наслідки. Можуть виникнути демографи, які на зразок Гітлера обіцяють їм поворот домі, і можуть викликати нову війну. Щоб вимкнути такої небезпеки, треба звернути увагу на великі політичні досі несподівані справи, головні на східну грані Німеччини. Спільна американсько-британська заява в справі східних кордонів Німеччини може прихилити німців до Західних держав і виключити прилучення східної Німеччини до Союзу Мюнхен.

Коли б українська демонстрація в Мюнхен не принесла нічого іншого крім підвищеної остероги Чемберліна, то вона йшла б на марне. Така остерога це один з голосів, які можуть спричинитися до припинення наладнання не тільки в справі втікачів але й політичної справі, яку вони нагадують.

манітарної акції в справі нещасних скитальників. Мільйони вигнанців та втікачів з різних країн можуть зрівнятися до якоїсь акції, якої зразком є демонстрація в Мюнхен — остерога Чемберліна.

Коли б українська демонстрація в Мюнхен не принесла нічого іншого крім підвищеної остероги Чемберліна, то вона йшла б на марне. Така остерога це один з голосів, які можуть спричинитися до припинення наладнання не тільки в справі втікачів але й політичної справі, яку вони нагадують.

Друзі з Женеви, видно, мали сумнів щодо його патосу і поквалилися це раз запитати Фріца про голод і людське жертво в Росії, але їхній друг цього листа не міг одержати, бо він „затримався" в НКВД і був підшитий до „справи" Фріца.

А далі все пішло, як на екрані. Фріца заарештували й посадили в одиночну камеру в нижньому поверсі льоху нашої тюрми, де його потримали біля двох місяців, викли-

сив всяку свободу і прояв ініціативи. Я не міг собі виробити докладного погляду на релігійне питання серед цієї молоді. Загалом — про релігію знали дуже мало, відносилися до неї радше без зацікавлення, ари чому серед москалів було слідше більше холодне і байдуже відношення до релігії, ніж серед українців, бо серед тих було підсвідоме релігійне жевріння. Большевицька віра в розум і машину, здається, дещо виперли віру в Бога. Вже пізніше, за американської влади, я бачив в таборах, що молодь з-під Союзу Мюнхен релігією не цікавилася. Не узагальнюю цього твердження, бо, можливо, в інших остерогах було інакше. Я буду радий, коли помилуюся. Проте думаю, що відновити релігію в Україні таки не буде дуже тяжко.

Мене цікавило найбільше національне взаємовідношення. Хоч українці прозивали москалів „кацапами", але це не мало призна особливості ворожості. Спільна недолі елне людей різних народностей. Між всіма — з винятком очевидних донощиків — була дуже сильна солідарність у відношенні до німців. Ніхто нікого не зрадив, ні не видав. Порції їжі розважували самі незвичайно точно і справедливо. Не знаю, чи така солідарність проявляється теж в Союзах у відношенні до комуністичної влади.

Думаю, що там вона не така сильна, бо донощицтво в Союзах сильніше, ніж було в гітлерівській Німеччині.

Серед підсоветських українців назгал панував втовчаний ім москвоцько-большевицьким вихованням погляд, що українці і москалі — „це все одно". Деякі, більш інтелігентні, покликвалися на це, що російська культура нам близька. Серед хлопців „східняків" був тільки один галичанин, що служив в большевицькій армії, з неї втік і був приїжджений до роботи. Він вичинив від усіх інших не відрізнявся. Хоч комунізму не любив, але боявся його. Це доказ, що большевицька „уравніровка" і то „рівняння вниз" — ділає. Боюся, що не Галичина піднесе національні свідомість решти України, але й сама знизить свою свідомість до рівня в цілій Україні. Тим, що вірять в „Галицький Піємонт" повинно це бути остерогою, що тепер маємо до діла з большевизмом і тому треба більш реально на світ дивитися... На загал, комунізму не любив, хоч були навіть між українцями кому-

ністи з переконання. Мене вражало, що ця молодь неохоче брала до читання книжки, де розкривалося обличчя комунізму. Цікаво, що москалі, коли в дискусії не могли знайти аргументів на оборону комунізму, всежтаки боролися Москвою. Як москвоцькі патріоти говорили: „Можливо не все таке але, а як зле... то ж всюди таке буває, а родина є родиною". Слідно було, що вони не хочуть дозволити українцям від них сепаруватися, а до українців, що хотіли це зробити — відносилися відразу неохоче. Коли ми хотіли навчити українців різдвяних коляд — москалі самі, недопрошені, припхалися, щоб такі переперти своє „це все одно". Москаль, комуніст, чи не-комуніст, все думає про „неділю". Натомість українська безбарвність і невеличкі відношення до московської культури — це сумне явище. Боюся, що в таких умовах боротьба з комунізмом сходиться тільки на площину соціальної боротьби, а національна боротьба відходить в тінь. Через таке ставлення справи ми втратили нагоду збудувати державу в 1917-20 боюся, — якщо справа не зміниться — щоб таке знову не повторилось. Додам, що все це була сіра маса, що історія України не знала й політикою не цікавилася.

Ще одна цікава риса: Всі ці робітники проявляли чимало хисту до опанування техніки праці в „фабриках", але при цьому був у них слідний вплив большевицького виховання: робити під наказ, не знати своєї ініціативи і відповідальності. Тому боюся, що по розвалі большевизму люди такого виховання не будуть вміти вести самостійно свій вартат чи господарство.

Ще пару слів про українсько-московських мішаних. Було серед робітників кілька хлопців з українським прізвиськом, як Степаненко, Максименко, але вони виродилися в Москвошани — дивно з батьків українців і „москвоцько-матерей", а можливо, що й з обох батьків-українців. Вони вже змосквощені побутом в чужині. Ці люди сідали в союзу Мюнхен українське фізичне здоров'я і москвоцьку хитрість, але й всі ліхкі сторони удачі обох народів: москвоцьку неохайність і українську тяжкуватість. Тих мішаних я оцінюю назгал негативно...

Серед підсоветської молоді, яку я зустрів, було кілька цікавих характерів, які я хочу представити, бо вони видаються мені типовими. Таких, як вони, в Україні певно більше...

Найкращою статтю серед них був безумовно Іван С.к... Високий, гарний сильний хлопець, тип провідника. Влада сміла і горда... коли місяць

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

16)

Пізнніше, через кілька місяців, коли я був у Сибіру, мені розповідали, що Мартина Задеку, разом з іншими кримінальними в'язнями, було переведено до іншої камери, з якої вони зробили підкоп, довели його до зовнішнього тюремного муру, але хтось „стукнув" (доніс) і задум провалився.

Після того їх незабаром судили і на різні терміни розіслали по концтаборах.

„Завезли їх в края віддалені, де болото да водня ширь, За вину, уж давно іскуплену, Заключили в былой монастир".

ФРІЦ

Якось у нашу камеру у внутрішній тюрмі НКВД, годині о другій вночі, відчинилися масивні дубові двері, окуті казановим залізом, і в них штовхнули зігнуто людську постать із невеличким ключочком під пахвою. Постать середнього зросту, років тридцяти, в бавовняній поношеній піджачній парі, оглянувшись навколо себе, глухим голосом привіталась до нас і, відкривши, підвішуване металеве ліжко, стала неспокійно й нервово роздаватися.

Коли двері зачинилися і в довчку потонув гострий погляд вахтера, „старожильці"

камери, спершись ліктями на свої ліжка, закидали „свіжачка" звичайними тюремними запитаннями: звідки прибув, за що заарештований, яку інкримінують статтю, скільки часу вже в ув'язненні, що нового на волі і т.п. Це, мовою в'язнів, звалось „розмотати".

З небагатьох попередніх розпитувань ми дізналися, що новий наш співлиник родом із Берліну, стовідсотковий німець, колишній член німецької комуністичної партії, що 1930 року приїхав разом із жінкою своєю, „на батьківщину" трудящих усіх країн", щоб тут присвятити всі свої сили будівництву соціалізму. Ламанові російською мовою він назвав нам своє ім'я й прізвище і попросив називати його просто Фріц.

Наступного дня Фріц, не чекаючи від нас нагадування про „розмотування", сам почав продовжувати почату вно-

чі розмову. Виявилось, що Фріц разом із жінкою своєю, після всіх домпезних зустрічей на польсько-советському кордоні з оркестром музики й інтернаціональними промовами представників Комінтерну, був спочатку спрямований у Москву, де в готелі „Інтурист" два тижні вони відпочивали, оточені підкресленим опікуванням і увагою.

Потім їм запропонували прийняти советське підданство.

Одержавши советські паспорти, Фріц і його жінка були спрямовані на роботу — слюсарями. Тут вони й почали „будувати соціалізм".

Через рік у них народився хлопчик, а ще через рік він помер від фізичного виснаження й голоду. Жінка Фріцова теж олухла, і сам Фріц ледь-ледь пересував вулицями свої „інтернаціональні" ноги.

Країна корчилася в страшних ледачах голоду. Україна

й Кубань вимирали, а наш берлінець далі „бодьорився" й писав своїм швейцарським друзям із Женеви, що в Росії ніякого голоду нема, що все це брехні буржуазної й фашистської преси, а він, Фріц, колишній германець, а тепер — „гордий будівничий соціалізму в одній країні", почував себе чудово й благословляє той день, коли він уперше ступив своєю ногою на священну землю СССР.

Друзі з Женеви, видно, мали сумнів щодо його патосу і поквалилися це раз запитати Фріца про голод і людське жертво в Росії, але їхній друг цього листа не міг одержати, бо він „затримався" в НКВД і був підшитий до „справи" Фріца.

А далі все пішло, як на екрані. Фріца заарештували й посадили в одиночну камеру в нижньому поверсі льоху нашої тюрми, де його потримали біля двох місяців, викли-

каючи ночами на перехресні допити, які тяглися по 6 — 8 годин. Листування його з закордоном вважали за зашифровані шпигунські інформації про Советський Союз, а його — Фріца — за спритно замаскованого агента Гестапо.

Не добившись од арештованого „признання", чекісти вирішили випробувати його за допомогою „свободи". Фріца несподівано вивели з льоху і сказали йому, що він вільний.

Через якийсь час колишній берлінець був уже в себе на квартирі, ділячися з своєю подругою всім пережитим.

Жінка плакала з горя й радості, обіймала зарослу волоссям голову чоловіка, стрибала від захвату і знов плакала. Чоловік теж був схвилюваний і нервово збуджений, легенько хлинув і все оглядався на всі боки...

Потім Фріц розломив канарейчину клітку і випустив

пташку на волю. Пташка стрепенулась, цвірішкнула, глянула на людину і пурхнула.

— Лети, голубонько, на волю! — сказав їй навздогін Фріц, і на очах йому забриніли слюзи жалю.

— Люби, птице, свободу, як життя!

Весь день проминув для подруги в якомусь підвищеному світі, де вже не було ні тюрем ГПУ, ні тяжкої роздуки одного з одних, ні інших життєвих скорбот. Обом було так добре і радісно.

А пізно ввечері того самого дня таємні агенти, що стерегли квартиру Фріца, знов заарештували його і притягли в нашу камеру. Йому інкримінували 6 пункт 58 статті і тяжке обвинувачення за шпигунство.

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Північно-Атлантийський Пакт і Об'єднані Держави

Хоч Об'єднані Нації зробили важний поступ в своїй широкій економічній та соціальній діяльності, проте їх старання встановити міжнародну безпеку спинюються частим нехтуванням зобов'язань Чартеру, відмовою співпраці в спеціальних установах та комісіях, відмовою прийняти чинну міжнародно контролю над атомовою енергією і вживання вета. Незважаючи на це, Рада Безпеки мала деякий успіх в подоланні менших загроз миру. Але жадний уважний спостерігач не буде твердити, що всі ці успіхи переважили стале погіршення відносин між державами сходу і заходу.

Саме тому, що Рада Безпеки не може забезпечити сьогодні міжнародно безпеку, члени Об'єднаних Націй є примушені шукати шляхів оборони під іншими постановами Чартеру. Це і зробили демократичні держави Північно-Атлантики. На основі параграфу 51, який передбачає окремі, або колективні угоди для самооборони проти збройного нападу, та на основі постанов про регіональні угоди, вони створили договір для забезпечення району Північного Атлантики.

Щоб уявити як безпосередньо Атлантийський Пакт підтримує цілі і принципи Об'єднаних Націй, треба прочитати саму угоду і перші два параграфи Чартеру. Відбиваючи дух і намір Чартеру, тою самою мовою, особливо визнаючи головну відповідальність за втримання миру за Радою Безпеки, новий Пакт згоджується з Чартером О.Н. Ця велика підтримка Чартеру не є випадковою, бо Злучені Держави, будучи провідником у творенні Атлантийського Пакту, ще перед тим вели провід у творенні та посиленні організації Об'єднаних Націй.

В діяльності міжнародної безпеки Пакт має зробити для

своїх членів те, що не спромоглися Об'єднані Нації. Він зміцнить Раду Безпеки збільшуючи можливості миру в районі Північного Атлантики. Цей район, який є властиво серцем модерного світу, містить в собі крім Росії та Німеччини, головні промислові держави та переважаючу силу світової індустрії, запасів та міжнародної торгівлі. Коли передові, миролюбні держави об'єднуються в цей спосіб для спільної оборони, вони збільшують сили, що змагаються за мир, та світову рівновагу. Оскільки до Пакту пристали головні країни демократичні, він значно збільшує сили, що стоять за свободу.

Пакт також зміцнить Об'єднані Нації в економічній діяльності, що є дуже важним для світу, який ще досі терпить від наслідків найбільшої війни в історії людства. Почуття безпеки, яке договір надає Північно-Атлантийському району, буде сприяти господарському видужанню Західної Європи і таким чином збільшить економічний добробут цілого атлантийського району. З огляду на важливе положення цього району щодо світової продукції та покупки сили і торгівлі, успіхи Пакту допоможуть господарському відродженню інших районів, таких як Середній Схід, Індія, Південносхідна Азія, Океанія, Африка та Південна Америка. Тими шляхами та корисним впливом на розвиток свободи і людських прав в цих районах, Пакт значно підтримує стремління Об'єднаних Націй досягнути міжнародної співпраці в подоланні міжнародних справ економічного, соціального, культурного чи гуманітарного характеру.

Загальна Рада.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЗЕРЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕРШЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКО ОПЛАТУ, ТО ОБЗЕРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

Українська підсоветська молодь

(Докінчення зі стор. 2-го).

наважився його бити, він віддав за своє і за це мусів сидіти у в'язниці. До концентраційного табору не післали його лиш тому, що був сильним, добрим робітником і мав серед загалу робітників такий послух, що німці самі його назначили провідником. Він вмів за своїх товаришів заступатися і помагати їм, прим. „зганізувати“ поживу. Як мені говорили, його батьки в Полтавщині мали якийсь провідне місце в колгоспі. Проте було наглядним, що він ненавидів комунізм. Вертатися на „родину“ йому було страшно. Це він ясно нам казав. Все ж почуття відповідальності за свою групу і туга за батьківщиною казали йому вертатися. Німці шофери, що відвозили поворотців до советських таборів, оповідали, що за раз же при вагонах большевизм огравлювали поворотців з всього майна, а кількох таки вбили за спротив. Якщо Іванові й пощастило пройти чистку — то може десь тепер служити в червоній армії на Далекім Сході, а — хто зна — може й беться в УПА. Бо певне, що з таких людей складаються бійці УПА. Я хотів би, щоб таких Іванів С-к було в Україні якнайбільше!

Один момент з життя Івана С-ка видається мені дуже характерним. Він залюбився в польці з Варшави, що працювала в тій же фабриці і заставив її їхати з ним. Була це дуренька дівчина, що не варту була такої інтелігентної людини як Іван. Думаю, що Івана притягнуло до неї польське товариське вирафінування, своєрідна товариська культура. Це вже така наша трагедія, що цінні люди в наших народі пера задіяли в чужі „товариські виховання“ вважаючи його помилково ознакою вищої духовної культури і так винародовлюються.

Ми не повинні легковажити собі цієї справи. Бо от в англійським додатку до „Свободи“ читаємо, що українсько-американські хлопці закидають нашим дівчатам брак товариської культури і тому женяться з іншими, а українські дівчата такі самі закиди роблять українським хлопцям. Як бачимо й тут маємо до діла з цією самою проблемою, з якою стрівуся в своєму житті Іван С-к.

Цілком іншим типом був та-

кий собі Іван Л. Типовий донощик за німців, а передше за большевиків. Як прийшли американці — десь дістав собі білу опаску на рукав і заявив, що американська влада назначила його командантом табору. Цього вже було всім хлопцям забагато. Вони дали йому такого прочухана, що ледво живий втік десь на сео і там вилизувався, не відважуючись показати на очі своїм товаришам. Це був нікчемний зрадник-донощик. Його відповідником по жіночій стороні була така Галина О-нко. Українка, але для якої російська культура — це все. Поведінка легка, доноси на товаришів. Думаю, що вернулася на родину і є якоюсь „комісаршою“. Це така дівчина з міста. Ще іншим типом був такий Ю. Високий, сильний, сиві, непроглядні очі. Казав, що на роботу до Німеччини зголосився добровільно. Потім втік, не знаю, хто він був, чи дійсно ширий українець й чи дійсно сам зголосився до Німеччини, чи може тому, щоб там скритися — втекти перед людьми, які знали, що він робив за большевиків. Для мене він — нерозгаданий і трагічний тим, у якого трудно сказати, де кінчиться маскування для охорони свого життя, а де служба ворогові. Ця безхребетність — це наша найбільша слабкість.

Як я вже згадував, загал робітників відносився до комунізму дещо зі страхом, дещо байдуже. Лише старші з них, що самі вже зазнали добре чини комуністичного паху — ненавиділи його цілою душою. Один селянин з Курщини, розкуркулений — був на лісовій роботі у Карелії, а коли влінувся за підлеглим „пацюком“ дістався в лагерь. Другий, молодший з Полтавщини, зазнав що це голод, коли ще був дитиною. Він втік з рідного села аж на Кубань, щоб спасти-ся від голоду. Вони добре знали, що поворот на родину — це нове пекло і тому записалися з розпач до загину. Це така пасивна реакція — і таких є теж багато!..

Противенством до них були переконані комуністи. Чи вони мали партійні квитки не знаю, але комунізм вони боронили. Такий П. В. і К. говорили чудовою полтавською мовою, російської навіть не вживали, хоч знали. Тільки В. любив закидати з „паньська“ по московськи. Але були це українці, їх родинне життя було чесне. Мені тяжко погодитися з думкою, що таких збаламучених українців треба б було винищувати. Я теж ніяк не вважаю собі ближчим якогось російського антикомуніста Керенського ніж українського комуніста як наприклад К.. Його жінка В. була особа симпатична. Говорила: „Як мені остогидла ця фабрика! Коли вернуся до дому — днями і ночами буду працювати на полі!“ А дивлячись на його сина — сказала: „І хочу мати теж дітей!“

Любов до землі і до дітей — це притаманна ціла української жінки. Якщо таких жінок як В. є в Україні більше

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШКАГО, ІЛІ.

Хто буде королевою?

На це питання дасть відповідь неділя дня 24 липня б. р. з нагоди Дня Українського Народного Союзу. Та вже в найближчій будучності буде

Славка Васильовська, членка 221-го відділу У. Н. Союзу в Шикаго, королева популярності на 1948 рік.

можна пізнати, які є кандидати й які вони мають кваліфікації. Відділи У. Н. Союзу зробили першу спробу з вибором „королеви“ минулого року. Проба випала незле, коли зважити, що до конкурсу стануло лише 3 дівчини, а було замало часу розвинути широку кампанію. Цього року День Українського Народного Союзу буде значно краще організований. До конкурсу краси й популярності, що закінчиться вибором королеви, стануть кандидати з кожного відділу У. Н. Союзу, яких є 22 в нашому районі.

Кожний відділ може поставити стільки кандидаток, скільки захоче, але обов'язково дві. Коли до конкурсу стане 50 кандидаток, то це вже не буде звичайна Союзова афера, але всенародний вибір королеви з цілого українського Шикаго.

З нагоди Українського Дня відбудуться у нас ще т. зв. старокраєві ігрища, спортивні змагання молоді і т. п. До участі в спортивній програмі запрошено відомих українських організаторів спорту, б. директора Народної Торговлі п. Гриця Масника й маістра В. Ленчицького. В найближчій будучності відбудуться збори старої й нової імміграції, що мають на цілі скріпити життя української громади в Шикаго, що тепер не є якнайкраще та причинитись й до успіхів в наших всенародних імпрезах, з Днем У. Н. Союзу включно.

Степан Куропась.

— то український нарід напевно не загине! Але чи цей нарід станеться державною нацією? Це буде залежати від цього, наскільки ці кращі українці візьмуть верх над безхребетними своїм жертвним прикладом, посвятою і сильною волею, своєю зрілістю і політичною єдністю зуміють повести маси до своєї мети. Дай Боже! — додаю від себе.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

15 квітня 1909 р.

ПРИГАДКА НА КУЛІШЕВУ „СЛОВЯНСЬКУ ОДУ“

З нагоди анексії Боснії й Герцеговини Австро-Угорщиною Росія почала акцію за об'єднання слов'ян на Балкані. З цієї нагоди передруковано в „Свободі“ Кулішеву „Словянську Оду“ на адресу Росії: „Обманщице, кого ти не лестила, — Кому м'яких не слала ти перин? Ще мало ти людей занапастила, Що вірили обіцянкам твоїм? ..І всіх людей скликає во єдино: „Злийтеся; я-юре, вичучай...“ „А як на вас колись в лиху годину Воздвигне враг безпощадну війну, То виріже вас тільки половиною, А там прийду і вас обороню!“

„Справді найвищий час, щоб усі слов'янські народи прозріли й відвернулися від тої „обманщиці“ — кінчить свої замітки редакція.

ЗАЗИВ ДО СКЛАДОК НА ЗДВИГНЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКА В КИЄВІ

Українські народні товариства у Львові прислали до американських українців зазив до складок на звинення пам'ятника Тараса Шевченка в серці України, в місті Києві. „Свобода“ поміщуючи зазив-заявляє, що буде збирати жертви на ту ціль да пересилати до краю. Теж проголошено перші жертви.

ТРЕТЄ ЧИСЛО „ДУШАПАСТІРЯ“

Вже вийшло з друку третє число церковної газети „Душпастир“. Це є гарна й поучаюча газета, подає відомості церковні й світські. Третє число багато відрізняється й подвійної величини. Передплату приймає о. Олександр Улицький, 76 Гренд Ст., Джерзі Сіті. Допиші присилати на руки редактора: о. Петро Понятишин, 411 Вашингтон Евеню, Елизабет, Н. Дж.

ОГОЛОШЕННЯ

Греко-католическа церква у Вайтінг, в стеїтї Індіана, шукає дяковчителів. Має бути дипломований, походити з Угорщини, вести щодня науку в школі і вчити: а) читати й писати як руськими так і латинськими буквами; б) катехизму й біблїї; в) рахунків, географії й історії. Має бути доброго характеру. Платня за науку по 25 ц. місячно від дитини. За дяківство: за дві Служби Божі угорськї \$4. Коли хоче чистити церкву і дзвонити — \$5 місячно. Голоситися у місцевого священика з дипломами і свідоцтвом тих священиків, в яких парафії були перше.

29 квітня 1909 р.

РЕФОРМА КАЛЕНДАРЯ

У статті про згадану справу обговорює редакція всесторонньо старий і новий календар в житті української імміграції і приходить до такого висновку:

Є дуже багато причин, які вказують на те, що в Америці зрівняння нашого календаря з асесвітнім є пекучою справою... Але тут компетентні головно духовні влади і вони повинні мати в цій справі рішальний голос...

УКРАЇНЦІВ У ТЕАТРІ ВВАЖАЮТЬ ЗА МОСКАЛІВ

Як сповідає „Канадійський Фармер“, цілий минулий тиждень в одній театрі у Війнігері виступала група акторів і акторок в українських одягах. Вони танцювали „козачка“, а вже найбільше одушевлення між публікою викликали українські пісні, як от „Віють вітри“, співані українською мовою. Публіка була така одушевлена, що не хотіла пустити зі сцени — „російських акторів з Петербурга“. Управитель трупи називається Макаренко.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ МОЖНА ДІСТАТИ ТАКІ ВИДАННЯ:

Лев Биковський: Апостол новітнього українства (Юрій Липа) 10 цт.
Лев Биковський: Україна над Океаном 15 цт.
Гайдак Грібих-Туган: Новітнє турецьке красне письменство 30 цт.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ! УВАГА!

Українська Громада в Джерзі Сіті бере теж участь в Маніфестації в дні Льовальності, яка відбудеться в Нью Йорку, дня 30. квітня 1949. Щоби ми виступили громадно й достойно, просимо всіх, які розуміють вагу цієї справи, прийти до Українського Народного Дому, 181-183 Fleet Street, Jersey City, в суботу, 30. квітня, година 12-30 пополудні. Приходить громадно на цю проти-комуністичну демонстрацію і заманіфестуйте свою любов до Америки! Чорноморська Січ.

ДО ЧЛЕНІВ ТОВАРИСТВА „ДНІСТЕР“.

відділ 361 Українського Народного Союзу в Нью Йорку
Прохасться всіх Членів виказати товариську й громадську солідарність і взяти громадну участь

У СВАТІ ЛОЛЯНОСТІ

У СУБОТУ, 30. КВІТНЯ 1949
(SATURDAY, APRIL 30, 1949)
в годині 2:30 сполудня.

Місце збірки для Членів: На 92. вулиці („Іст“) коло Ленксінгтон Евені. Там буде прапор „Дністра“ і за ним треба уставлятись в такий лад, як заповідать впрядчики на місці.

Приходить усі і беріть з собою ще інших громадян українського роду!
Уряд Товариства „Дністер“ у Нью Йорку.

3RD ANNUAL SPRING DANCE
— tendered by the —
NATIONAL MEMORIAL POST, No. 1429
AMERICAN LEGION
SAT. EVENING APRIL 30, 1949
Starting at 8:30 P. M.
AT UKRAINIAN NATIONAL HOME HALL
216-218 Grand Street, corner Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.
Door Prize Music by Royal Knights Admission 90 Cents.

УВАГА! НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!
ПРОСИМО ВСІХ ВАС ПРИЙТИ НА
ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ
— який уряджує —
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКА СІЧ
У СУБОТУ, 30. КВІТНЯ 1949
в ЛІТОВСЬКІЙ ГАЛІ, 339 Green St., NEW HAVEN, CONN.
Початок у год. 7. вечір. — Вступ з тексом 75¢
Запрошуємо усе Громадянство з Ансонії, Сеймор, Шелтон, Дерби, Брістол, Бранфорд і Меріден. Добірна музика першої якості до танців та смачні напінки і перекуски. За добру і задовольну забаву ручити
Комітет Балю.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЦЕРКОВНЕ СЕСТРИЦТВО ПОКРОВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ в НЮАРКІ, Н. ДЖ., влаштує
СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ
в НЕДІЛЮ, ДНЯ 1. ТРАВНЯ (SUNDAY, MAY 1) 1949.
в 3-тій год. пополудня, в церковній галі, 675 So. 19. St., Newark, N. J.
ПРОГРАМА СВЯТА:
1. ЧАСТИНА: о. Дмитро Савка, місцевий парох, поблагословить бороща і виголосить святочне слово. Після цього всі учасники Св'ята подляться священним ялицем і засядуть за обильно накраплено трапезою.
2. ЧАСТИНА: а) Молоденька, 13-літня місцева піаністка, Галіа Пиріш, заграв на фортеп'яні виступку пісень. б) Пан Михайло Дикий, багаторадийний співак-баритон, заспівав виступку оперних арий. в) Шкільний дітя виступили виступку „українських галілок“, що ними пригортають привільним рідкі, українські, скрипки, що ними перевертуть їх галілками до Рідних Церков на Україні, де вони колись, в „юних дїлах, дїлах весни“, у Великдень Св'ята виводили теж, „веснянки й галілки“.
3. ЧАСТИНА: ЗАГАЛЬНА ЗАБАВА З ТАНКАМИ до 12. години в ноті. Пригортають першорядна оркестра п. Осипа Сігуря. Смачний, чисто український буфет, багато несподіванок!!!
До участі в Св'яті широ запрошуємо всіх парафіян і шановних гостей з Ньюарку, Ірвінгтону, Юніону, Гілсайду і інших околиць. За припису й веселу забаву ручити — Комітет Сестрицтва.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Бронкс, Н. Й.: Від. 8 Союзу Українок \$25, з чого на лісту 373 зібрали пані Хомів і Корпало \$10, а на коляду, якою зайнялись пані Марія Ригель, Ева Хомів і Ева Корпало, \$15. На лісту жертвували: В. Козак, Форгач, А. Саламіно, В. Галушка, Н. Коблик, Г. Дроздовський, С. Огоновський, Г. Новак і Савицька по \$1, решту дрібними. На коляду зложили: Р. Подгурна, Гардіні, Г. Романов і Е. Корпало по \$2, а по \$1: А. Шипотюк, А. Дзума, Швед, Агрес, К. Ахманович, А. Лакомська, Козик. Нью Йорк, Н. Й.: Від. 1 Союзу Українок \$10 як вкладку, а теж від. 3 Союзу Українок \$10 як вкладку.

Алквіпа, Па.: Відділ 120 У. Н. Союзу \$100.
Елизабет, Н. Дж.: Центральний Комітет Українських Національних Організацій \$100.
Ст. Пол, Мінн.: Проф. М. Г. Гайдак \$20.
Міннеаполіс, Мінн.: о. А. Кість \$2.
Майнерствіл, Па.: о. П. Білонь \$5.
Шикаго, Іл.: Б. Т. Мамчок \$2.

УВАГА! — БРУКЛИН, Н. Й.!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДІМ
216-218 Grand St. (corner Driggs Ave.), Brooklyn, N. Y.

ДОЧКИ УКРАЇНИ, ВІД. 53 СОЮЗУ УКРАЇНОК

— влаштувають —

РІЧНИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 7. ТРАВНЯ 1949
(SATURDAY, MAY 7, 1949)

Music by Jack Kulawy & His Orchestra

Початок у год. 9. вечір.

Вступ 90 ц. з податком

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ.

Прибудемо на Маніфестації!

Український Маніфестаційний Комітет повідомляє, що в четвер, 28 квітня 1949, в 8-й год. веч., в салі Українського Демократичного Клубу — 59 Ст. Маркс П. в Нью Йорку відбудуться Збори Представників Українських Організацій міста Нью Йорку з околицями в справі одержання вже остаточної інформації відносно участі українців в Маніфестаційному Поході Дня Льюїсності, що відбудеться в наступну суботу, 30 квітня 1949 в Нью Йорку. На ці Збори запрошують усіх українців, сини котрих впади жертвою Першої і Другої Світових Війн за волю Батьківщини, бо ми задумуємо утворити в Поході окрему групу.

Рівночасно закликаємо всіх українців до масової участі у Маніфестації Народів, що тепер знаходяться під більшовицьким поневоленням. Маніфестація відбудеться в четвер, 5 травня 1949, в 8:30 вечером в Carnegie Hall при участі української, білоруської, албанської, болгарської, чеської, словацької, естонської, мадярської, латвійської, литовської, польської, румунської, югославської і російської національностей.

Участь українців в маніфестації буде відмічена національним прапором і промовою.

Український Маніфестаційний Комітет.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа додати подати під яким чином в розшуку було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохайте звертатися безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полегшення вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,742 Гнатин Григорія з с. Трійця, Радехів, від Федина Павла.

17,743 а) Бобко Григорія с. Тимка з с. Кривині, Рава Руська, від Вітик Михайла с. Марії.

17,743 б) Козловська Анни д. Прокопа Матвійович з с. Березів, Долина, від Клебан Михайла.

17,744 Сідорський Василя з с. Петлиці, Ярослав, від сестри Сідорської Анни.

ЗВЕРНЕННЯ ДО МОІХ ЧИТАЧІВ!

З огляду на те, що на американському континенті не має такого українського видавництва, що могло б видати більші літературні твори, шукаю цю дорогою людей з більшою готівкою, що мали б бажання взяти участь у виданні таких моїх літературних праць: перевидати три томи роману-хроніки „Волинь“ (Куди тече та річка, Війна й Революція, Батько і Син); роман „Марія“ і видати новий мій твір більшого розміру, другий том роману „Ост“ (Темнота), що готується до видання.

Рівночасно організую відповідний літературно-видавничий фонд і громадяни, що бажали б мені в цьому допомогти, були б ласкаві засилати свої вклади на подану адресу. Поможіть самі собі! Разом зробимо добре діло!

Улас Самчук,
148 Westminster Ave.,
Toronto, Ont., Canada.

17,745 Семко Марії з с. Репеді, Сянік, від Гойда Петра.

17,746 Ганас Анни сестри Пастух швагра від Ганас Михайла.

17,747 Пахолок Василя с. Гринька з с. Колиндян, Чортків, від Штунік Василя с. Юрка.

17,748 Слова Анни з дому Стася з с. Лісна, Горлиці, від Васенко Дмитра с. Марти.

17,749 Шемирдяк Володимира (недавно прибувши до Америки) від Теслевич Миколи.

17,750 Худоба Івана, Федички Степана з с. Стевкова, Сянік, від Федички Антона.

17,751 Цаль Степана і Теодора від Новик Андрія.

17,752 Задойко О. (новоприбувши до Америки) від Михалевського Володимира.

17,753 Ціхан Ігната з с. Кришів, Новий Санч, від Ціхан Михайла.

17,754 Червінська Анни з с. Боршевичі, Перемишль, від Воробець Анни д. Емілії Червінської.

17,755 Твардовська Полічки з дому Волова з с. Варваринці, Теребовля, від Воловий Миколи с. Василя.

17,756 Мацяк Василя, Марії від Мацяк Марії д. Антона і Анни з с. Кропивник, Добромиль.

17,757 Літнянська Марії і Анни з с. Купчинці, Тернопіль, від Літнянський Івана с. Олександра.

17,758 Приймак Ксені, Федур Василя, Шах Теклі з села Загірці, Золочів, від Федур Антона.

17,759 Жовнірів Марії, Мишаць Семена з села Медичин, Дрогобич, від Жовнірів Івана с. Ірини.

17,760 Рідних з с. Красна, Ярослав, від Павлович Анни зм. Николі.

17,761 а) Бобас Ангеліни,

Дибулук Романа, Веселовський Василя, Барнович Олександра від Коблянський Мирослава.

17,761 б) Петранька Романа від Бого Анастасії з дому Гузович.

17,762 а) Бойко Михайла с. Гриня з с. Ріпчиці, Дрогобич, від Бойко Григорія с. Василя.

17,762 б) Чаборик з с. Довжинів, Сокаль, від Гончар Івана.

17,762 в) Баньовий Гриця з с. Трибухівці, Бучач, і Совінський Михайла від Шиманська Анни.

17,763 Ручка Антоніни зам. Каландзі з с. Кульчиці Новий Самбір, від Ручка Ангеліни зам. Монастирська.

17,764 Саполів Тихона с. Стефана, Дубрович Ігора і Антона с. Леонтовича з с. Лошаківки, Курська область, від Яригін Івана.

17,765 Білецька зам. Топорків Марії з с. Дворець, Жовква, від Білецький Петра.

17,766 Мартинів Олексія і знакомих з с. Борочичі, Бібрка, від Коник Івана з с. Тужинівці.

17,767 Бобрик Теклі з села Скварява, Золочів, від Бобрик Степана.

17,768 Сенета Степана з села Сушиця Рикова, Новий Самбір, від сестри Панасюк Марії.

17,769 а) Букач Петра с. Нестора з с. Гайківка, Кобринь, від Букач Михайла с. Якимі.

17,769 б) Макарук Філіпа с. Стефана з с. Гайківка, Кобринь, і Шпендик Василя від Букач Михайла.

17,770 Савбонс Степана, Василя, Володимира і Івана від Станько Василя з с. Коровники, Перемишль.

17,771 Ступак Івана вуйка з села Стенава Нижна, Стрий, Цюць Василя-брата з с. Лобізва, Лисько, Гарасимчук Анни з дому Левусь з с. оратин, Броди, від Цюць Йосифа і Петрусь Катерини.

17,772 Лайвський Миколая с. Андрія з м. Долини від Погонич Богдана с. Йосифа і Катерини.

17,773 Ключко Марії і Каски з м. Мости Великі, Жовква, від сестри Ключко Марії зам. Гузар.

17,774 Знакомих і рідних з села Гниличок, Збараж, від д-ра Стецюка Гриця с. Осипа і Мотрі з дому Книшевич.

17,775 Куцай Анастасії з дому Гаврилович з с. Болшівці, таниславів, пошукує Гаврилюк Стефанія.

17,776 а) Кривих і знакомих від Бардос Андрія.

17,776 б) Кривих і знакомих від Масалітин Олені і Костя.

17,776 в) Кривих і знакомих від Опаленко Онисими.

17,777 Дитко Анни від Вартоха Ольги з с. Мокряни Малі, Судова Вишня.

17,778 Михайлишин Остапа, Евдокія з дому Будник, Будник Антона і Парані від Михайлишин Теклі зам. Кучеренко з с. Черепенюки, Зборів.

17,779 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуку при З.У.А.Д.К. Простіть звітуйте на таборах, що за Оленюк Васильком з с. Побіч, Золочів, пошукує з Америки Гогошка Михайло. Голоситись на ч. 17,779.

17,780 Луць Розалії, Іваник Розалії, Чир Мілі, Цибильська Параски з с. Бусовиць, Старий Самбір, від Пацак Анни зам. Лукецька.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. Box 1861, Philadelphia, 5, Pa.

Григорій Ковердович повідомляє, що його кушнірська робітня є тепер під числом 434 East 6th St. BETWEEN AVE. A & 1st. NEW YORK CITY Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові роботи і перерібку та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ стирдидж на літо.

Самий стирдидж на літо 2% від сотні. Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня. В неділі на замовлення.

Григорій Ковердович повідомляє, що його кушнірська робітня є тепер під числом 434 East 6th St. BETWEEN AVE. A & 1st. NEW YORK CITY Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові роботи і перерібку та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ стирдидж на літо.

Самий стирдидж на літо 2% від сотні. Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня. В неділі на замовлення.

Григорій Ковердович повідомляє, що його кушнірська робітня є тепер під числом 434 East 6th St. BETWEEN AVE. A & 1st. NEW YORK CITY Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові роботи і перерібку та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ стирдидж на літо.

Самий стирдидж на літо 2% від сотні. Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня. В неділі на замовлення.

Нові імігранти

Українці, що приїхали до порту в Нью Йорку дня 26-го квітня на пароплаві „Дженерал Лангфітт“, старанням З. У. А. Д. Комітету у Філадельфії:

Богдан Осип, Ева, Надія, Остап; Дерев'яненко Андрій, Олена, Альбіна; Дяків Василь; Доценко Ліда; Докторук Іван; Євтушенко Яків, Дарія; Гнатик Володимир, Ольга, Оксана; Голука Іван, Анна, Меланія; Гринчишин Стах, Анна, Михайло, Катерина, Володимир, Анна; Кравець Філогонія, Софія, Оксана; Кухарський Петро, Михайло; Купчинський Роман, Марія; Левницький Теодор; Лізун Володимир, Катерина, Мирон; Мадейчук Василь, Євгенія, Ліда; Морочко Михайло, Марія, Анастасія, Марія, Степан; Мришук Борис, Ірина, Орест; Мишич Роман, Ольга, Христина; Опока Осип; Пастернак Микола; Петрів Олег; Приплеск Антонія; Різник Василь; Самілів Микола, Ніна; Сарабура Петро, Катерина; Секеда Теодора; Смішків Осип, Євгенія; Смола Святослав; Снілик Михайло, Евстахія, Зеновій; Станецький Володимир, Ірина; Стебельський Василь, Людвика, Любомира; Стеценко Петро, Олександра, Галина, Петро, Марія; Стецько Роман, Анна, Богдан, Анастасія; Степанкова Надія; Світенко Андрій, Юлія, Ірина, Богдана, Марія, Юлія; Войновський Петро, Наталя, Оксана; Хлібович Петро, Катерина; Чабан Софія, Ірина, Маріон, Євген; Горихата Петро, Марія, Олександр, Микола, Ніна; Личик Микола, Надія, Святослав; Мартиненко Михайло, Ольга; Оніщак Михайло, Марія, Ярослав; Папушка

БЕЗПЛАТНА ПРОБА

на ремаційний боді АРТИСТИЧНИЙ Коли Ви хочете не аніжувати ліну званого ROSSE TABS на ці незначні мускулатурні недомогання й боді, злучені з ремаційом і вивченням жила, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СВОБОДНИЙ на наш комп.

Його звичають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без жодних коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам папку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛИЧОК. Коли не будете задоволені палативною — часовою — пошкодженням, поверніть нам решту й не буде Вам нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішіть лише нагого Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
повідомляє, що його
кушнірська робітня
є тепер під числом
434 East 6th St.
BETWEEN AVE. A & 1st.
NEW YORK CITY
Telephone: Spring 7-3566
Приймає замовлення на нові роботи і перерібку та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ стирдидж на літо.
Самий стирдидж на літо 2% від сотні.
Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня.
В неділі на замовлення.

Роман, Віра; Первонь Володимир, Єлисавета, Надія; Сичинський Володимир, Михайлина, Ярослав; Войнаровський Роман, Надія; Вус Іван, Катерина, Марія; Стратенко Андрій, Інна.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДИ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГРИГОРІЙ СТЕПІВА

Підписана жінка й діти бл. н. Григорія Степіва з Честер, Па., пошукується до обов'язку висловити ширшу подяку нашій Родині й нашим Прихильникам і Членам від. 237 Українського Народного Союзу за прислугу для Польщі.

Тут треба згадати на звязки, які мав Покійний з нашим Громадянством. Як довголітній член У.Н.С. він був секретарем від. 237 і п'ять раз вибирав його делегатом на конвенції У.Н. Союзу. На останній конвенції належав Покійний до виборчої комісії.

Перед роком відбувся в Честер організації збори відділу У.Н. Союзу в Українській Народній Домі. Там були присутні Головні Урядники У.Н.С. — а це Головні Каспер Роман, Савбоні, Головна Галина Олена Шкорни і організатор Ангін Малайчук. Тоді обговорювали потребу призначення нових членів до У.Н.С. і для від. 237 призначили 17 членів. Покійний мій муж з сльозами в очах заявив, що він не в силі не виконати, бо підпав на одорожню. Коли б не він, він був би сповнив свої обов'язки.

Однак, коли не зможу самий, то зробить за мене моя жінка — сказав він. Там тож стався. При організації організатора А. Малайчука ми випродали пару днів призначили 39 нових членів. Це призначило його мужа, бо його праця не була пропаща.

Небачили: любив свій народ і свою організацію й не хотів покинути праці до кінця свого життя. Коли не стало йому сил, прохав мене й дочку, щоби ми що працю перебрали на себе. Ми так робимо на спомин Покійника.

Тепер приходимо до подяки, про яку згадував на вступі. Члени й Прихильники від. 237 взяли громадянську участь у Панахиді і похороні й справили багато візків на замовлення загупишній Богослужби. Ми усім висловлюємо нашу глибоку подяку. Ширшу дякуємо тим Членам, що несли домишку Покійника і всім, що прибули на похорон.

Окрема подяка Родині, Снаткам, Кушам і Прихильникам з-поза Честеру, а це з Контислів, Філадельфії, та зі стейтів Нью Джерсі, Нью Йорк, Каліфорнії й з Канади. Відділові Союзу України за те, що приготували перекладку після похорону.

Після перекладки, на прохання вдови, сказав кілька слів приріді подяки до прихильників доброї й прихильні. В. Гарасим, Наші трохи, о. П. Галицький, промовив про збірку на народні цілі на спомин Покійного, яка принесла \$31.55. З неї \$16 призначено на пресовий фонд „Свободи“.

Усе те поділено від відомо на спомин праці Покійного Мужа й Жінки: Жена ТЕОДОСІЯ СТЕПІВ; дочка АННА, син ЄВСТАХІЙ з женою; син ІВАН з женою; дочка КАТЕРИНА СТЕПІВ-СІКАТ з двома дітьми — усі члени У.Н.С.

Професійні Оголошення
Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій і довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні X-Ray. Роздута жила лікуємо без операції. Переводимо а-лалізу крові для супружних дозволів. Офісний годинник: В будні 10-7 Р. М. В неділі 11-1 Р. П.

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

ПОБРАТИМИ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ
знаменитого українського
повістья
АНДРІЯ ЧАЙКОВСЬКОГО
Сторін 233.—Ціна \$1.20
Замовлення враз з належністю
слати до:
“СВОБОДА”
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N. J.
3 Канаді належить платити
тільки американською
валютою.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
881 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Licenses 5-5558
OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
випищує погребники \$150
щоб ти отримав як —
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$180.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕНА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в БРОУК, БРОУКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2564
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MIlbrook 6-6079

Велика Історія України

Видання Івана Тиктора

1,000 сторін друку великого формату і около 800 ілюстрацій, появляється місячними випусками по 64 сторін. Ціна одної випуски 85 центів. Приймаємо передплату найменше на 3 випуски (192 сторін), себто на три місяці, що вноситься \$2.50. На 6 місяців, на 8 випуски (484 сторін) \$5.00. Передплата на цілість Великої Історії України, 15 випусків, до 1,000 сторін, всього \$10.00. До цілости буде додана безплатно оригінальна, три-ма обкладинка. Хто платить за цілість збори, отримає від Видавництва ще гарний і цінний подарунок. Просимо виписати замовлення і надіслати передплату, а Велика Історія України приїде до Вашого дому. Просимо рівнож нахилити Вашого знайомого до передплати.

ЗАМОВЛЕННЯ
До В-ва І. Тиктора,
Винніпег, Ман., Канада.

I. TYKTOR, PUBLISHER,
P.O. Box 3597,
Winnipeg, Man., Canada.

Висилаю передплату на Велику Історію України, на ці-
лість, на 6, на 3 випуски*) \$ і прошу вислати
її на адресу:

Ім'я й прізвище:
Докладна адреса:
(Адресу просимо писати по-англійськи).

Незаможні можуть платити місячну передплату 85 центів.
*) Не потрібне скреслити.

Коли Блейк завважав кусчик
шкіри з леопарда, він злякав-
ся, що малпочоловік утік.

Тримавши в потіві свою
рушницю, він відімкнув двері
і відтворив їх на величину
швири.

Коли Блейк заглянув до се-
редини і, як йому здавалося,

завважав, що кімната порож-
на, він отворив двері на роз-
тір.

TARZAN ч. 2080. Атака згорн.